

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Sacrorvm Ritvvm Et Caeremoniarvm

Vinitor, Gerlacus

Coloniae Agrippinae, 1656

Caput XI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9459

CAPVT X.

INsuper severè prohibemus, ne Processiones lugubres de Passione Domini ulla ratione Sabbato sancto, post decantatum Alleluja instituantur, nec tempore Paschali ea gerantur, quæ hebdomadæ Sanctæ aut Quadragesimæ conveniunt, sed omnium rerum ea ratio teneatur, quam S. Mater Ecclesia, maximè Romana cunctarum Mater ac Magistra tenet & observat. Paschatis die aboleantur lugubria, quantumvis sacra signa Quadragesimæ, & vice versa tempore Passionis Domini removeantur lætitiæ festivæ, & plausus, maximè ipsa hebdomada Sancta, vitentur, & omninò spiritui sanctorum Patrum congruenter omnia temperentur.

Temporis ratio aptanda. Processionibus.

CAPVT XI.

§. 1. CVM porro Ecclesiæ Catholicæ decus non solum in Processionibus, Supplicationibus, & Stationibus ritè & rectè, ac secundum ordinem Superioribus Capitibus à Nobis præscriptum adornatis, verum etiam in respondentibus his officijs divinis atque Ecclesiasticis functionibus maximè eluceat, earumque gravi actione populi pietas foveatur, augeaturque. Idè abolitum prorsus esse volumus (si vel ex parte aliqua, alicubi in usu adhuc sit) festum Hypodiaconorum, quod stultorum vocant, omnesque nugas, levitates & abusus, qui hoc nomine in ullam Civitatis & Archidiocesis Nostræ Ecclesiam irreperunt, antiquamus.

Abrogandè hypodiacon.

§. 2. Consuetudinem quoque seu potius de-

B 2

restitu-

liani Henrici
onum cantu &
s, neque tamen
ongruo decen-
buli fructu sine
storibus, Vice-
& Catechistis,
larium sive Re-
lium Processi-
ctis & modera-
opulur & Sup-
quod licet per
onis aut Suppli-
odestiaque sine
t, ibique preces
a decantantur,
echesis, vel ex
ad ejus fieri po-
ant. Habeant-
um, qui præce-
Ecclesijs fiat,
uctori vel pri-
is circum Ec-
t, quò melius
irigatur. Quam
ector adhibere
iæ illius Præ-
ntibus hujus-
s occludendi,
a præteriri non
niam dici non
ipse Curator
Supplicationis
onistat, & op-
precantem vel
onem vel divi-
Templi fores
CAPVT

*Puerorum
Episcopi*

restabilem corruptelam, qua pueri à die S. Nicolai, usque ad festum SS. Innocentium, personatum Episcopum suum colunt, cùm ea puerilibus levitatibus & ineptijs plena cæperit esse, multùmq; gravitatis & decoris divinis detrahat officijs, prorsus abrogamus, & abrogatam esse omninò decernimus.

*Ecclesia Sa-
turnalia.*

§. 3. Præcipuè verò sub pœna trecentorum florenorum aureorum Rhenensium, cujus dimidia pars pijs usibus Fabricæ Ecclesiæ, seu Mensæ pauperum, altera denunciatori & fisco Nostro applicabitur, aliâque graviori arbitrio Nostro delinquentibus imponenda præcipimus, ne Clerus se pueris die SS. Innocentium submittat, ac eorum locum occupet, & functiones in divinis officijs obeat, nequè personatus Episcopus benedictiones aliquas faciat, aliiq; pueri in cantandis Horarijs precibus, lectionibus & Collectis, Sacerdotum, Diaconorum, aut Subdiaconorum officia quædam usurpent, ne se puerilis ætatis Episcopus die, quo eligitur, vel munere suo defungitur ad se ostentandum, vel colligendam pecuniam mitratus, Baculo, & ornamentis cæteris Pontificalibus decoratus, cum personatis aliquot militibus per plateas equitet. Multò minus convenit, ut Canonici & Vicarij ex Collegarum suorum numero aliquem ex ordine designent Episcopum; qui reliquos omnes, magnis impendijs, liberali convivio excipiat: ab his enim, cùm sapiant Gentilium Saturnalia, eodem mense Decembri celebrata, quibus Domini servorum, & hi vicissim Dominorum suorum locis, munijque gaudebant exiguo temporis spatio. Ab his ineptijs Christi sponsam Ecclesiam cùm deceat esse liberam, severissimè prohibemus, ne deinceps personati Episcopi

eri à die S. Ni-
entium, per-
nt, cum ea pu-
plena cæperit
ris divinis de-
us, & abroga-

trecentorum
um, cujus di-
Ecclesiæ, seu
ciatori & fisco
viori arbitrio
enda præcipi-
Innocentium
pet, & functi-
eque persona-
aliquas faciat,
arijs preeribus,
lotum, Diaco-
fficia quædam
piscopus die,
fungitur ad se
pecuniam mi-
eteris Pontifi-
ris aliquot mi-
ò minus con-
x Collegarum
dine designent
s, magnis im-
piat: ab his e-
turnalia, eo-
s, quibus Do-
Dominorum
debant exigno
Christi spon-
beram, seve-
s personati E-
piscopi

Archiepiscopi Coloniensis De Processionibus. 29

piscopi lusu cum Pontificalis dignitatis & ho-
noris detrimento pecunia in symposia profun-
denda corradatur.

§. 4. Similiter gavisissimis sub pœnis veramus
abusum illum, quo in pluribus Nostræ Archi-
diœcesis Ecclesijs Parochialibus, Fauni potius
& Satyri, quàm sinceri Catholici, sub specie
spargendorum inter cantillantes pueros Scho-
lares, in secundis Vesperis Natalis Domini,
bellariorum in magna quantitate poma, pira,
& in eorum defectu alios Sylvestres fructus in
domum Dei inferunt, seque sub divinis in ipsa
Ecclesia, vel extra eam in Cœmeterio, aut alias
honestas matronas & puellas, imò ipsum quan-
doque Parochum iisdem petulantè, Luperco-
rum veterum, gentiliumque more impetunt,
Ecclesias quippè, quæ divino cultui deputatæ
domus Dei sunt, & orationi dicatæ, maximè
deceat ab omnibus actibus profanis, indecoris
& puerilibus immunes conservari, juxta Do-
mini Nostri Iesu Christi eas severissimè vi-
dicantis exemplar.

§. 5. Et quia non tantum ridiculum, sed Re-
ligioni & factis Ordinibus probrosum est
quod tempore Bacchanaliorum, vel aliàs per-
sonati Monachi vel Moniales partim veræ
mendicæ, partim vagæ parentum indulgen-
tiâ filiarum per urbem volitent, Parochi, Confes-
sarij, Catechistæ, Parentes, ipsosque pueros ab
ejusmodi illiberalibus & impijs moribus ar-
ceant, constituto etiam in contumaces, per
Magistratum Secularem, justæ castigationis,
pro modo culpæ, exemplo.

§. 6. Repræsentationes trium Mariarum vi-
sitantium Dominicum Sepulchrum, quæ no-
ctæ Resurrectionis Dominicæ, in quibusdam
Ecclesijs fiunt. Item insolens illud tumultua-
rium,

Et supersa-
lia.

Antiquam
dab. i. c. ha-
nalsorum
mimesis.

Abrogandis
trium Ma-
riarum per
Faculum

rium, ut vocant, Dæmonum vel Iudæorum ex-terminium in nocte Paschæ, cum potius in ijs inveniamus, quod risum movere, pietatem impedire, sacras imagines & Ecclesiæ suppellectilem deformare, quàm pietatis aliquem affectum excitare possit, volumus prorsus intermiti. Riturum verò & Ordinem servandi feria quinta, sexta & Sabbatho majoris hebdomadæ officium Divinum, quo imago Domini in crucem acti in sepulchro collocatur, eademque nocte Paschali levatur è tumulo, qui à Sancta Matre Ecclesia Catholica & Apostolica est approbatus, piè atque modo eodem volumus observari.

*noctē Pas-
chalis & cu-
multus Dæ-
monum vel
Iudæorum
expulsiō.*

§. 7. Quem etiam in finem extra Gymnasia seu Scholas, aut Sodalitatum Oratoria, nullæ impostero Comœdiæ, Tragœdiæ, Historiæ, Ludivè, Scœnæ, ejusque generis actiones tempore sacro, maximè hebdomadæ sanctæ diebus exhibeantur. Quod si ejusmodi in Gymnasijs seu Oratorijs ad promotionem divini cultus prudentes censuerint aliquando producendas, id non nisi maturo consilio superiorum, & si quidem sub dio, vel in propatulo, & promiscuè patenti loco essent extra septa exhibendæ, eæ nequaquam, nisi prius à Nobis, vel ab uno ex deputatis Nostri librorum Censoribus diligenter revisæ, atque Archiepiscopali Nostri auctoritate ordinaria approbatæ fuerint, permittantur: nec hæc tunc quidem uspiam divinatorum officiorum tempore, nec in ulla Ecclesia, aliòvè loco sacro à quoquam, sub expressa suprâ pœnâ centum florenorum aureorum Rhenensium, dimidiata parte pijs usibus, Fabricæ Ecclesiæ, seu Mensæ pauperum loci, & altera denunciatori & Episcopo Nostro applicanda, aliâque graviore pro-

pro delicti qualitate Archiepiscopali Nostra
authoritate infligenda in scenam producantur.

§. 8. Sæcularium porro Spectacula, Scœnæ
& Ludi, qui in Nundinis à Circumforaneis e-
duntur, cum & pagos atque Oppida & Vrbes
ejusmodi circulatores expilent, hospites suos
& fautores decipiant, obscœnitatem & cœcæ
Inventutis illecebras inducant, vehementer in
Domino hortamur Civiles Magistratus om-
nes, ut huiusmodi nequitiis modum ac leges
severas statuunt, ipsosque si quid turpe & fla-
gitiosum induxerint gravissimè mulctent,
Fisco cunctis eorum instrumentis & lucris ap-
plicatis, imò personis eorum, si opus sit, ap-
prehensis, & pro modo delicti castigatis, præ-
fertim cum eiusmodi Histriones tacito vel ex-
presso cum dæmone pacto spectantium ocu-
los fascinent, vel suos fucos præstigiis perni-
ciosis vendant. In quorum fidem præsentis li-
teras propriâ manu Nostrâ subscriptas figilli
Nostrî appensione jussimus communiti Data
in Oppido Nostro Bonnæ die 24. Septembris
1651.

*Nec in Nundinis ad-
mittendi.*

Supra hac part. 1. cap. 8. §. 4.

**Maximilianus Henricus Arch-
episcopus Coloniensis.**

Loco † Sigilli

*Vt Georgius Paulus Stravius
Episcopus Ioppensis Suffraganeus
Coloniensis.*

*B. Holbeck. Secret.
DE*